

Tájékoztató a fertőző agyhártyagyulladásról

A fertőző agyhártyagyulladás – ismert latin nevéen, a meningitisz - az agyat és a gerincvelőt körülvevő hártyás lemezek gyulladással betegsége, amely gyakran magát az agyat is megtámadja. A fertőzést sokféle vírus és baktérium terjesztheti. A hatékony védőoltásoknak köszönhetően a baktériumok okozta agyhártyagyulladás ma már mind ritkábban fordul elő a fejlett országokban. Ha viszont a baktérium megtámadja a szervezetet, a következmények rendkívül súlyosak lehetnek: a betegség szellemi leépüléssel, végtagvesztéssel, süketséggel járhat, végső esetben pedig elhalálozáshoz vezethet.

Külön veszélyt jelent, hogy nem könnyű felismerni, valamint hogy igen gyorsan vezet súlyos tünetekhez, amikor már a megfelelő kezelés sem tudja megakadályozni a súlyos szövődmények kialakulását

Az egyik legrettegettebb baktérium a *Neisseria meningitidis*, amely egy nap leforgása alatt képes roncsolni és megölni a megtámadott szervezetet. A legveszélyeztetettebbek a csecsemők, valamint a serdülők 16 évestől a felnőtt kor elejéig sorakozó korcsoportjai.

A jó hír az, hogy az egészségügy fegyvertára egyre bővül e súlyos betegség leküzdéséhez. A *Neisseria* baktériumok 12 - más néven szerocsoportoknak is nevezett - altörzse közül öt, nevezetesen az A, B, C, W és Y típusú szerocsoport ellen már hatásos oltóanyagok állnak rendelkezésre.

Magyarországon, akárcsak más európai országokban – a leggyakrabban a B típusú, illetve valamivel csekélyebb mértékben a C típusú baktérium fertőz. Az Egyesült Államokban a B-típus főleg a csecsemőknél, a C, W és Y típus a serdülőknél okoz betegségeket. Dél-Amerikában ugyanez a trend mutatkozik: vagyis a B és C típus túlsúlya látszik a kevésbé gyakori Y és W típus mellett. Ázsiában és a járvány sújtotta afrikai övezetben (ami Szenegáltól Etiópiáig húzódik) a leggyakoribb szerocsoport a meningitisz A, bár a C, W, X és Y típus is előfordul a kontinens déli részében.

Milyen védőoltások állnak rendelkezésre?

B típusú meningococcus baktérium okozta meningitisz

Bexsero

A csecsemők 2 hónapos korban megkezdett oltásoknál összesen négy dózis adható be: három dózis egy-egy hónapos szünettel, majd az ún. *emlékeztető oltás (booster)* 12 és 15 hónapos koruk között.

A csecsemők 3 és 11 hónapos kora között megkezdett oltásoknál összesen három dózis adható be: két dózis két hónapos szünettel, majd a harmadik dózis a 12 hónapos kor után.

12 és 23 hónapos kor között: összesen három dózis, két dózis két hónapos szünettel, majd a harmadik dózis egy évvel a második dózis beadását követően.

24 hónapos és 10 éves kor között: összesen két dózis, két hónapos szünettel.

11 éves kortól a felnőttkorig: összesen két dózis, egy hónapos szünettel.

Reakcióként viszonylag gyakran okoz lázat, ami 1-2 napig akár magas is lehet.

Trumenba

Szintén meningococcus B ellen véd, de csak 10 évet betöltött gyerekeknek javallt.

Egyidejűleg adható HPV, meningococcus ACWY és DPT és IPV oltásokkal.

2 oltás 6 hónapos időközzel. Nem keverhető a Bexsero oltássorozattal.

C típusú meningococcus okozta meningitis

NeisVac-C szuszpenziós injekció: TAJ-szám birtokában, **kizárólag vényre, kiemelt támogatású áron (300 ft/db térítéssel) szerezhető be.**

A csecsemők 4 hónapos kora alatt megkezdett oltásoknál összesen két dózis adható legalább négy hetes szünettel, majd egy emlékeztető (*booster*) a 12 hónapos kor meghaladtával.

A csecsemők 4 hónapos kora után megkezdett oltásoknál egyetlen dózis adható, majd egy emlékeztető oltás (*booster*) a 12 hónapos kor meghaladtával. A két védőoltás között itt is legalább négy hétnek kell eltelnie.

Egy éves kort meghaladó kisgyermeknél egyetlen dózist alkalmaznak.

A **Menjugate** vakcina **közgyógyellátásra, vény ellenében kapható.**

A csecsemők két éves kora előtt megkezdett oltásoknál összesen két dózis adható egy hónapos szünettel, majd egy emlékeztető (*booster*) oltás egy év elteltével.

Egy éves kort meghaladó kisgyermeknél egyetlen dózist alkalmaznak.

ACWY típusú meningococcusok okozta meningitis

Nimenrix por és oldószer oldatos injekcióhoz – vényköteles, nem támogatott

A csecsemők 4 hónapos kora előtt megkezdett oltásoknál két oltás adható legalább négy hetes szünettel, majd egy emlékeztető oltás (*booster*) 12 hónapos korban.

A csecsemők 4 hónapos kora után megkezdett oltásoknál egyetlen oltást alkalmaznak, majd egy emlékeztető oltás (*booster*) 12 hónapos kor meghaladtával.

Egy éves kornál idősebb gyermekek esetében ugyancsak egyetlen oltás adható. Ha az Egyesült Államokban vesz részt egyetemi oktatásban, a 16. életév meghaladtával kötelező a második vagy – ha előzőleg nem volt oltás – a kezdeti dózis beadása.

Ha a gyermek előreláthatólag Észak vagy Dél-Amerika, Afrika vagy Ázsia valamely országában fog élni, vagy **hosszasabban ott-tartózkodik**, ugyancsak ezt a kombinált vakcinát célszerű alkalmazni a csupán a C típusú meningitis elleni szérum helyett.

Jóllehet, ha csak később kezdjük meg az oltássorozatok némelyikét, akkor „megspórolhatjuk” a csecsemő számára a védőoltással járó kellemetlenséget, azonban a baba pont életének a legsebezhetőbb szakaszában marad védtelen a fertőzéssel szemben. Így hát ajánlatos a védekezést a lehető leghamarabb megkezdeni. Ugyancsak jó tudni, hogy a B típusú vakcina kivételével – amelyet a magyar hatóságok előírása szerint különállóan kell beadni -, az összes többi fent említett védőoltást a többi gyermekkori védőoltással egyszerre, egy füst alatt lehet elintézni.